

נושא העבודה:

העסקת קטינים:

"העבודה מוגשת בחסות העמותה של

נוער שוחר משפט עברי"

הקדמה אישית

בחרתי בנושא זה של "העסקת קטינים" משום שזה הנושא שהכי מעניין לדעתי בתחום המשפטי.

אני מאוד מסוקרנת להתחיל כבר את העבודה ולגלות מה קורה עם המעסיקים אשר מעסיקים קטינים, איך משלמים להם? האם המשפט העברי בעד או נגד? וכך האם המשפט הישראלי בעד או נגד?

מעניין אותי לגלות מה השוני בכך שהמועסק הוא קטין לאומת מועסק שהוא בוגר?

האם הזכויות של המועסקים הקטינים שווה ?

ובזה אני יעסוק בעבודה, מה החוק לגביי העסקת קטינים, איך צריך להתנהל אליהם ביחס שונה לבוגר.

ומשום שאני מגיל 15 עובדת עם מעסיקים, והם בקלות יכלו לא להעניק לי את זכותי כקטינה, אני רוצה לגלות מה הם הזכויות שלנו כקטינים, ומה בעצם מותר לנו ומה אסור לתת לקטין לעסוק.

ובגלל שהכי קל לעבוד על ילד, מה שקורה הרבה מניסיון אישי כאשר מעסיקים נוער, אני חושבת שצריך להגביר את המודעות ולחקור את העניין לגבי העסקת קטינים, ואיך ההורים מגיבים לכך שהילד הולך לעבודה ואיך מגיעים למצב שבו ילד הולך לעבוד בגיל צעיר.

תוכן עניינים:

4מבוא
5משפט עברי
7משפט ישראלי
9פסקי דין
15השוואה
16סיכום
17נספחים
18ביבליוגרפיה

מבוא:

בזמן חופשת הקיץ וחופשות אחרות מלימודים יוצאים עשרות אלפי בני נוער לעבודה. עבודת בני נוער מהווה הכנה להשתלבות בעולם העבודה כבוגרים, מאפשרת לבני נוער עצמאות כלכלית ומקדמת ערכי עבודה. מנגד, בני הנוער עובדים חשופים יותר מבוגרים לניצול ולפגיעה בעת עבודתם ועשויים להתקשות יותר מבוגרים למצות את זכויותיהם ועל כן עבודתם מוסדרת בחקיקה ייעודית.

עבודת בני נוער בישראל מוסדרת באמצעות כמה חוקים שתפקידם לשמור על זכויותיהם של בני הנוער בעבודה ולוודא כי העבודה איננה פוגעת בבריאותם ובהתפתחותם: חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953, קובע את תנאי ההעסקה של בני הנוער, ובהם גיל ההעסקה, המועדים והשעות שבהם מותר להעסיק אותם ועוד; תקנות שכר מינימום (נוער עובד וחניכים), התשמ"ח-1987, מסדירות את השכר המשולם לבני הנוער, ומה ההורים חושבים או מורשים לילדם לעבוד.

ואני בחרתי לעסוק : האם קטין צריך לעבוד והיחס אל קטינים העובדים והאם מקבלים את הזכויות שלהם באופן שווה ואיך להימנע מניצול קטינים בעבודות, שזה ניכלל: בשעות עבודה, מה שכר מינימום? וכו...

העסקת קטינים המשפט העברי:

אחת החובות הנעלות והמושרשות במסורת ישראל, היא חובת חינוך הילדים לערכים הדתיים והאנושיים שהתורה מְכַוֶּנֶת אליהם. המקרא מדגיש חובה זו חזור והדגש: "ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך" (דברים ו, ז); "ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך" (דברים יא, ט).

כבר בימים קדומים בישראל, נתקנו תקנות המבטיחות לכל ילד גישה למערכת החינוך. בעניין זה חלה התפתחות היסטורית מעניינת עליה מעיד התלמוד: "אמר רב יהודה אמר רב: ברם, זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכח תורה מישראל; שבתחלה, מי שיש לו אב – מלמדו תורה, מי שאין לו אב – לא היה למד תורה... התקינו שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בירושלים, מאי דרוש? 'כי מציון תצא תורה' (ישעיהו ב); ועדיין מי שיש לו אב – היה מעלו ומלמדו, מי שאין לו אב – לא היה עולה ולמד, התקינו שיהו מושיבין בכל פלך ופלך; ומכניסין אותן כבן ט"ז כבן י"ז, ומי שהיה רבו כועס עליו – מבעיט בו ויצא, עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן, שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר, ומכניסין אותן כבן שש כבן שבע" (תלמוד בבלי, מסכת בבא בתרא, דף כא עמוד א).

בקיום חובת החינוך, החשובה כל כך, היה למעשה כדי למנוע עבודת ילדים, שכן העסקת הילד באה בהכרח על חשבון חינוכו. אך היו תקופות שהמצוקות הכלכליות היו כה קשות עד שהורים לא עמדו בפיתוי והכניסו את ילדיהם לשוק העבודה כבר בגיל צעיר, בדרך כלל כשוליות. כנגדם יצאו גדולי ישראל בדברים חריפים, כגון בכרוז החריף שהופץ על ידי אחד מחכמי מרוקו במאה הי"ז: "בבית ישראל ראיתי שערוריה, שמפני דוחק השעה בני אדם מוציאים בניהם מבית הספר כבן שש כבן שבע ומשכירים אותם לאומן ללמדם מלאכות ועדיין אינם יודעים לקרות קריאת שמע ולהתפלל. לכן על זה פקחנו עינינו וגזרה גזרנו שאין לבעלי אומנויות לקחת ילדים ונערים לעשות מלאכתם לא בשכר ולא בחנם עד שיתחנכו במצוות". ומצאנו תקנות דומות בקהילות אחרות באותה תקופה.

תקנות אלה מלמדות, שחכמי ישראל לא הסתפקו בקביעת נורמות בלבד בשאלת העסקת ילדים, אלא אף קבעו סאנקציות עונשיות כדי לאכוף נורמות אלו.

אחת מחובות החינוך העיקריות המוטלות על ההורים היא הדאגה להכשרה מקצועית לבניהם, כמאמר התלמוד: "חייב אדם ללמד את בנו אומנות".
ורבי יהודה אף אומר: "כל שאינו מלמד את בנו אומנות... כאילו מלמדו לסטות".
זאת מתוך הכרה במציאות שלא תשתנה עד היום, שמי שאין לו מקצוע לפרנסתו עלול להתדרדר לעולם הפשע.

-שולחן ערוך, חו"מ, סימן שלא, סעיף א.
-דברי השופט ברק בבג"ץ 760/79 דיין נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לד(ג) 820, בעמ' 823. וראה גם לג 12-3 / צייבוטרו נ' אברהם, פד"ע ד 173.
-התלמוד: רבי יהודה.

העסקת קטינים במשפט הישראלי:

חקיקה:

העסקת בני נוער מעוגנת בחוק עבודת הנוער, תשי"ג – 1953. חוק עבודת הנוער הינו חוק מגן הבא להבטיח את זכויותיהם של בני נוער עובדים, זאת לצד זכותם להתפרנס בכבוד. החוק שם במרכזו את בני הנוער וקובע הוראות ברורות לגבי שעות עבודתם, שעות המנוחה שלהם

גיל העסקה: במהלך חופשת הקיץ **אסור להעסיק** בני נוער מתחת לגיל 14. נער שמלאו לו 14 וטרם מלאו לו 15 ניתן להעסיק רק בעבודות קלות שאין בהן כדי להזיק לבריאותו ולהתפתחותו.

בעבודות מסוכנות מסוימות, אין להעסיק בני נוער גם אם מלאו להם 15 שנה ולא חל עליהם חוק לימוד חובה.

לגבי העסקת בני נוער בהופעה ובפרסומת ישנם כללים מיוחדים, ובעניין זה דורשת העסקת נער מתחת לגיל 15 קבלת היתר מיוחד ממשרד הכלכלה, וחלים כללים מיוחדים לעניין תנאי העסקה ושעות ההעסקה.

פנקס עבודה: אין חובה לדרוש פנקס עבודה מבן הנוער. במקום זאת, אתה נדרש להחזיק במקום העבודה צילום תעודת זהות של הנער או של הוריו בצרוף אישור רפואי מרופא כללי, המהווה תנאי להעסקתו של הנער.

שעות עבודה: מותר להעסיק בני נוער לכל היותר 8 שעות ביום, ולא יותר מ- 40 שעות בשבוע בסך הכל.

צעירים בני 16 ומעלה, מותר להעסיקם עד 9 שעות ביום ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות שבועיות. כלל זה לא יחול על בני נוער עובדים, אשר לגביהם נקבעו הוראות עם תנאים עדיפים, בהסכמים קיבוציים, וכן על עובדים בעלי מגבלות פיזיות, נפשיות או שכליות, המועסקים במפעלים מוגנים (מפעלים אשר אוצר המדינה משתתף באחזקתם)

העבודה בשעות נוספות אסורה.

אין להעסיק בני נוער במנוחה השבועית. (ליהודי יום המנוחה השבועי הינו יום שבת. בן דת אחרת יכול לבחור בין הימים שישי, שבת וראשון. **איסור זה הוא מוחלט** ואין אפשרות לקבל היתר להעסקת בני נוער במנוחה השבועית.

הפסקות: לאחר 6 שעות עבודה חובה לתת לבני הנוער העובדים הפסקה של 45 דקות למנוחה ולסעודה, מתוכן לפחות חצי שעה רצופה. ההפסקה היא בדרך כלל על חשבון בני הנוער ומותר למעסיק להוריד את זמן זה מהשכר. חשוב לסכם מראש (ועדיף בכתב) עם בני הנוער את עניין ההפסקה כדי למנוע מחלוקת.

עבודת לילה: החוק קובע כי בין השעות 20:00 בערב ל- 08:00 בבוקר אין להעסיק בני נוער שגילם מתחת ל- 16.

בני נוער שגילם הוא 16 עד 18, ניתן להעסיק בחופשות רשמיות מלימודים עד השעה 24:00 וזאת בתנאי שתדאג להסעת העובד לביתו.

רישום שעות העבודה: חובה על מעסיק לערוך רישום מדויק של שעות העבודה של בני הנוער, ואם רישום זה נעשה באמצעי שאינו מכאני או אלקטרוני (שעון נוכחות) יש לאשר את רישום שעות העבודה בסיומו של כל יום עבודה, בחתימה של הנער והמעסיק. מומלץ לעודד את בני הנוער לערוך רישום של הימים והשעות בהם הם עובדים, בנפרד, אצלם.

שכר המינימום לבני נוער עובדים: גם אם בני הנוער מוכנים לעבוד תמורת שכר נמוך יותר, זהו הסכום המינימלי אותו חובה על המעסיק לשלם לבן נוער שעובד משרה מלאה (עד 40 שעות שבועיות, ולא יותר מ- 173 שעות בחודש). שכר המינימום לעובד במשרה חלקית יחושב יחסית לחלקיות המשרה.

נסיעות לעבודה: בנוסף למשכורת צריכים להחזיר לבני הנוער את הוצאות הנסיעה ממקום מגוריהם אל מקום העבודה ובחזרה, ואולם סכום ההוצאות שיוחזרו לא יעלה על **26.40 ₪** ליום עבודה (סכום זה מתעדכן לעיתים קרובות, לכן לפני התשלום ודא את עדכנותו) הנך מחויב להחזיר רק את הסכום המינימלי הדרוש לבני הנוער כדי להגיע לעבודה. עליך להקפיד ולוודא כי לבני הנוער יש אמצעים לחזור בשלום לביתם!

תשלום עבור "תקופת התלמדות" או "תקופת ניסיון": כל תקופת העסקתו של הנער, מחייבת תשלום שכר בעד העבודה, לרבות תקופת "התלמדות" או תקופת "ניסיון". יש לשלם שכר עבור כל שעת עבודה החל מן השעה הראשונה.

תשלום עבור ימי הכנה וישיבות עבודה: ימי הכנה וישיבות עבודה הם חלק בלתי נפרד מהעבודה, על כל שעה של "יום הכנה" או "השתלמות" או "ישיבת עבודה" צריך לשלם. לרבות השתלמויות לקראת קייטנות.

קנסות ועונשים: אין להטיל על בני הנוער העובדים קנסות או עונשים. כל ניכוי מהשכר, בגין "קנסות" "נזקים" וכיוצא באלה הינו אסור, כל עוד לא הותר על-פי החוק.

- הסתדרות הנוער העובד והלומד -
- העסקת בני נוער מעוגנת בחוק עבודת הנוער, תשי"ג – 1953 -

פסק דין (1):

מעשה במעסיקה שהעסיקה נערים בניגוד לחוק עבודת נוער, התשי"ג-1953 (להלן: "חוק הנוער") והורשעה בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.

להלן תובא בפניכם סקירה של הליך ת"פ (אזורי) 1381-09 מדינת ישראל נ' א.ש.ע.מ. יזמות ועסקים בע"מ

המותר והאסור בדיני עבודה החוק הישראלי כולל חקיקת רבה שתכליתה היא חוקים אלו מכונים **חוקי המגן**. סוציאלית, כלומר שמירה על **זכויות עובדים**

חוקי מגן הם חוקים המכונים בשפה המשפטית חוקים קוגנטיים. אלו הם חוקים שהצדדים לחוזה העסקה (עובד ומעביד) לא יכולים להתנות עליהם. לדוגמא, עובד ומעביד אינם יכולים להסכים כי עובד יעבוד בלא כל יום מנוחה, משום שחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"ג-1953 אוסר על כך.

בנוסף, עובד ומעביד לא יכולים להסכים כי **העובד ירוויח פחות מאשר שכר משום שחוק שכר מינימום**, התשמ"ז-1987 אוסר על כך ואין להתנות, **מינימום** עליו.

בין חוקי המגן הקיימים בדין הישראלי, ישנו גם חוק ספציפי שעוסק באוכלוסיית עובדים שהיא חלשה במיוחד, והיא אוכלוסיית בני הנוער.

בנוסף אוסר חוק, חוק עבודת נוער אוסר על העסקת נערים **בשעות הלילה** העסקת נוער להעסיק נערים ללא מתן יום מנוחה שבועי.

חוק עבודת נוער אף מחייב מעסיק להחזיר במקום העבודה פנקס עבודה אישי לכל נער העובד אצלו, תכליתו של הפנקס הוא ניהול מעקב צמוד על שעות העבודה של הנער, זאת כחלק מהצורך לשמור על אותה אוכלוסיית עובדים שחשופה כאמור לפגיעה וניצול. חוקי המגן במדינת ישראל הנם חוקים מיוחדים, שמקימים את האפשרות להגיש כתב אישום פלילי במקרים שבהם החוק לא מקויים.

אכיפה פלילית והגנה על זכויות בני הנוער בעבודה

קיימת תפיסה מסוימת או היעדר מודעות לעובדה שדיני עבודה הם לא רק יחסים בין עובדים למעבידים, ולא רק הסכמים קיבוציים וכיו"ב.

מתנהלים גם תיקים פליליים לכל דבר ועניין. מעסיק בתחום **דיני העבודה** העובר על חוקי העבודה יכול למצוא את עצמו בכלא, או משלם קנס כבד. את דיני העבודה לא אוכפת המשטרה להבדיל ממקרים של עבירות פליליות אחרות, (אלא מפקחים של משרד הכלכלה) התמ"ת לשעבר.

המקרה של א.ש.ע.מ. יזמות ועסקים בע"מ

חברת א.ש.ע.מ יזמות (להלן: "החברה") הפעילה מסעדה באזור אשקלון. היא הועמדה לדין בבית הדין לעבודה בגין מספר [עבירות פליליות על חוקי העבודה](#)

החברה הואשמה בין היתר בכך שהיא העסיקה נערים יותר משמונה שעות, בניגוד לחוק עבודת נוער. עוד היא הואשמה בכך שהיא העסיקה נערים ללא פנקס עבודה, ובמשך ימים רצופים ללא יום מנוחה.

החברה גם הואשמה בכך שהיא העסיקה נערים בלא לפרט להם את תנאי העסקתם, זאת בניגוד לחוק הודעה לעובד, התשס"ב-2002.

העבירות הללו התגלו לאחר ביקורת שנערכה במסעדה ע"י פקחים מטעם [משרד הכלכלה](#)

טענות החברה

החברה טענה כי המדינה לא הוכיחה את הטענות ברמה הנדרשת במשפט פלילי מעבר לכל ספק סביר. בנוסף, ניסתה החברה להתבסס על סתירות שהתגלו בין גרסאות העובדים שניתנו בפני החוקרים לבין גרסאותיהם בבית המשפט.

טענות המדינה

המאשימה הציגה אסמכתאות, עדויות של עובדים. כמו כן, טענה המדינה כי יש להעדיף את גרסאות העובדים שניתנו בפני חוקר משרד התמ"ת, להבדיל מהעדויות שניתנו בבית המשפט.

הכרעת בית המשפט

בית הדין האזורי לעבודה יצא מנקודת הנחה לפיה חלק מהחוקים בהם הואשמה החברה, מטילים בעצם על החברה את הנטל להוכיח כי האישומים נגדה אינם נכונים.

כך לדוגמא, על מעסיק הנטל להוכיח כי נתן לעובד הודעה על תנאי העסקתו. כמו כן, ככל שמעסיק לא מחזיק פנקסי עבודה לנערים, הנטל מוטל עליו להראות כי הוא הוציא כאלו פנקסים.

בנוסף, החברה הואשמה גם בכך שלא החזיקה בשלט המפרט את תנאי העסקה כמתבקש מחוק שכר מינימום.

גם בעבירה זו היא הורשעה, לאור העובדה כי שלט כזה פשוט לא היה. במסעדה, ודי בגרסתו של המפקח שערך ביקורת במקום כדי להוכיח זאת.

החשיבות בשמירה על זכויות בני נוער

הרשיע את החברה בביצוע העבירות והמדינה הוכיחה את בית הדין לעבודה בביצוע העבירות.

בית הדין קבע בפסק הדין:

אין להמעיט בחשיבותם של הוראות חוק עבודת נוער. חוק עבודת הנוער נחקק מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על אוכלוסיית הילדים והנוער ועל מנת למנוע את ניצולם על ידי מעסיקים. מדינת ישראל חתומה על מספר אמנות בין לאומיות אשר שמו להן במטרה לבער העסקתם של ילדים מתחת לגיל 18 בעבודות שיש " בהן חומרים מסוכנים, עבודה בשעות רבות ובשעות הלילה.

חשובה גם למעסיק וגם לנערים שמא ירכשו אלו מיומנויות העסקת בני נוער עבודה וערכים לעבודה ויסייעו בפרנסת המשפחה.

למרות זאת, חשוב שמעסיקים ידעו כי יש לשמור שמירה קפדנית על זכויות נערים במקום העבודה, וימלאו אחר הוראות החוק בעניין.

הסנקציה על הפרה של הוראות אלו היא פלילית, משום שהמחוקק רואה בחומרה פגיעה בזכויות בני נוער במקום העבודה וניצולם על ידי מעסיקים.

- העסקת נוער בניגוד לחוק
- להלן תובא בפניכם סקירה של הליך ת"פ (אזורי) 1381-09 מדינת ישראל נ' א.ש.ע.מ. יזמות ועסקים בע"מ.

פסק דין (2):

גזר דין בגין העסקת נערים בצמתים במכירת פרחים

מי איננו מכיר את הילדים העומדים בצמתים ברחבי הארץ, ומוכרים זרי פרחים רעננים לקראת כניסתה של השבת. מעטים יודעים, עם זאת, כי נערים רבים מ"נערי הצמתים" סובלים מהפרה שיטתית של [זכויות עובדים](#). בישראל, מעוגנת העסקתם של בני נוער בשורה של חוקים, אשר המוביל ביניהם הינו [חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953](#). עבירות על חוק זה הינן עבירות פליליות אשר עלולות לגרום אחריהן קנסות ואף מאסרים. להלן דוגמא לגזר דין אשר נגזר על בעל עסק שהעסיק בני נוער במכירת פרחים בצמתים.

המדינה הגישה כתב אישום כנגד הנאשם, וזאת בגין העסקתם של נערים בגילאי 11, 13 ו-16, במכירת פרחים בצמתים. הנאשם הודה בכתב האישום והורשע בעבירות שונות על סעיפים בחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953. בין השאר הורשע הנאשם בעבירות של העסקת נער מתחת לגיל המותר, העסקת נער יותר משמונה שעות עבודה ליום, העסקת נער יותר מ-40 שעות עבודה בשבוע, והעסקת נערים ללא בדיקה רפואית ולאו ללא פנקס עבודה.

המדינה, במסגרת טיעוניה לעונש, טענה כי בית הדין צריך להטיל על הנאשם גזר דין חמור המשקף את מורת רוחה של מערכת החוק מעבירות על חוק סוציאלי כגון חוק עבודת הנוער. המדינה טענה כי הנאשם הפקיר את בריאותם של הנערים, תוך ניצולם מן הפן הכלכלי, ועל כן הקנס שיש להטיל על האחרון צריך להגיע כדי סך של 384,250 ש"ח.

ילדי הצמתים אינם "ילדי פרחים"

בית הדין הביע מורת רוח של ממש מהעסקת "ילדי הצמתים" אשר אינם "ילדי פרחים" כלל וכלל. מדובר אפוא בהעסקה של נערים צעירים, פעמים רבות תוך "רמיסת כבודם וזכויותיהם". יתרה מכך, עבודה זו הינה עבודה פיסית קשה, אשר לא אחת מסכנת את חייהם של הילדים. זאת ועוד, פעמים רבות מתקשים הילדים לעמוד על זכויותיהם מול מעסיקיהם, הן בשל פערי הגילאים, והן בשל חוסר מודעותם לעניינים אלו.

הנאשם טען כי הוא לא ידע אודות האיסורים המדוברים. בית הדין הזכיר לאחרון כי אי ידיעת החוק איננה פוטרת אותו. עם זאת, השופטים התייחסו לנסיבות אחרות בעניינו של הנאשם דוגמת מחלתו הכרונית אשר לגביה הוגשו אישורים רפואיים, מצבו הכלכלי הקשה, יכולתו הכלכלית המוגבלת, קריסת עסקו הקודם, עברו הפלילי הדל והודאתו בכתב האישום.

"אשר על כן, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים כמפורט לעיל, הנני מטילה בזאת על הנאשם קנס בגין כל העבירות שביצע כמפורט בגזר כדין זה, בסך כולל של 100,000 ש"ח, אשר ישולמו על ידו ב- 36 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים", קבעה השופטת.

- גזר דין בגין העסקת נערים בצמתים במכירת פרחים

- כתב אישום כנגד הנאשם, וזאת בגין העסקתם של נערים בגילאי 11, 13 ו-16, במכירת פרחים בצמתים.

השוואה:

גם במשפט העברי וגם במשפט הישראלי רואים שניתן ומותר להעסיק בני נוער, אך יש תנאים אשר מוכרחים להגיע להם והיחס שלהם יוצא דופן מעסקת מבוגרים.

במשפט העברי לומדים זאת: "בבית ישראל ראיתי שערוריה, שמפני דוחק השעה בני אדם מוציאים בניהם מבית הספר כבן שש כבן שבע ומשכירים אותם לאומן ללמדם מלאכות ועדיין אינם יודעים לקרות קריאת שמע ולהתפלל. לכן על זה פקחנו עינינו וגזרה גזרנו שאין לבעלי אומנויות לקחת ילדים ונערים לעשות מלאכתם לא בשכר ולא בחנם עד שיתחנכו במצוות". מכאן שאין לנצלם ילדים וצריך לתת להם תמורת עבודתם וכמובן לשלוח אותם בהסכמת הורים ולאחר שחונכו והם בגיל הבשל לזה. ואילו במשפט הישראלי אנו לומדים זאת מ "חוק עבודת נוער" **גיל העסקה**: במהלך חופשת הקיץ **אסור להעסיק** בני נוער מתחת לגיל 14. נער שמלאו לו 14 וטרם מלאו לו 15 ניתן להעסיק רק בעבודות קלות שאין בהן כדי להזיק לבריאותו ולהתפתחותו.

בעבודות מסוכנות מסוימות, אין להעסיק בני נוער גם אם מלאו להם 15 שנה ולא חל עליהם חוק לימוד חובה.

לגבי העסקת בני נוער בהופעה ובפרסומת ישנם כללים מיוחדים, ובעניין זה דורשת העסקת נער מתחת לגיל 15 קבלת היתר מיוחד ממשרד הכלכלה, וחלים כללים מיוחדים לעניין תנאי העסקה ושעות ההעסקה.

סיכום:

לעניות דעתי, לאחר שסיימתי לעבוד על עבודה זו, אני חושבת שמצד אחד ההורים צריכים להיות מאוד מעורבי בעבודתם של הילדים ולהיות מקושרים עם המעסיקים שלהם, להגביל במשמרות, לתת לעבוד רק אם אותו הילד לומד חוק חינוך חובה ועושה את המוטל עליו.

מצד שני צריך לתת להם את חופש העבודה, שילכו ויעבדו יחסכו בעצם למרות שהם ילדים .

אך מוכרחים להשתמש בפינקס העבודה לנוער, שבו כל החוקים והזכויות כתובים בו, וידרשו את המגיעה להם.

מעבודה זו אני לומדת שאנו לא תלויים באדם ואי אפשר לנצל אותנו בגלל שאנחנו שכרים, יש לנו זכויות ולא לפחד לדרוש אותם ולעמיד במקום שדורשים מאתנו מעבר.

וכאשר אנחנו מתחת גיל 18 נדרוש את התנאים שלנו ולא נעשה מעבר.

נספחים:

שכר המינימום העדכני:

התעריף השעתי המינימלי שמחויב המעסיק לשלם לעובד:

גיל	אחוז משכר המינימום	חודש (עד 40 ש' שבועיות)	תעריף מינימום לשעה
14 עד 16	70%	₪ 3255.00	₪ 18.82
עד 17	75%	₪ 3487.50	₪ 20.16
עד 18	83%	₪ 3,859.50	₪ 22.31
חניך	60%	₪ 2790.00	₪ 16.13

מקור: משרד העבודה והרווחה

הצדדים מחויבים להודיע על רצונם להביא לסיום יחסי העבודה בהתאם לזמנים בטבלה:

משך העבודה	זמן הודעה מראש לעובד/ת חודשי	זמן הודעה מראש לעובד/ת שעותי
1-6 חודשים	יום לכל חודש	יום לכל חודש
7-12 חודשים	6 ימים + 2.5 ימים לכל חודש	יום לכל חודש
שנה עד שנתיים	חודש	ארבעה עשר יום + יום לכל חודשיים
שנה שלישית עד רביעית	חודש	21 ימים + יום לכל חודשיים

מקור: משרד העבודה והרווחה

ביבליוגרפיה:

חקיקה:

- הסתדרות הנוער העובד והלומד -
- העסקת בני נוער מעוגנת בחוק עבודת הנוער, תשי"ג 1953 -

פסיקה (1):

בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.

העסקת נוער בניגוד לחוק

להלן תובא בפניכם סקירה של הליך ת"פ (אזורי) 1381-09 מדינת ישראל נ' א.ש.ע.מ. יזמות ועסקים בע"מ.

פסיקה (2):

לגזר דין אשר נגזר על בעל עסק שהעסיק בני נוער במכירת פרחים בצמתים.

גזר דין בגין העסקת נערים.

כתב אישום כנגד הנאשם, וזאת בגין העסקתם של נערים בגילאי 11, 13 ו-16, במכירת פרחים בצמתים.

פפרים:

-שולחן ערוך, חו"מ, סימן שלא, סעיף א.

-התלמוד: רבי יהודה.

מאמרים:

דברי השופט ברק בבג"ץ 760/79 דיין נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לד(ג) 820, בעמ' 823. וראה גם לג3-12 / ציבוטרו נ' אברהם, פד"ע ד 173.

